

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Sz. P.
Komendant Wojewódzki Policji
W Gdańsku
Nadinspektor Andrzej Łapiński
Ul. Okopowa 15
80-819 Gdańsk

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej sprawy. W jednej ze spraw prowadzonych przez podległą Państwu jednostkę – Komisariat Policji dla Gdańska - Brzeźno, zapewniliśmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami (dalej: ON) na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o ustosunkowanie się do audytu oraz odniesienie się czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Audyt
dotyczący zachowań przemocowych i dyskryminujących wobec ON

Wstęp:

Celem niniejszego audytu jest zidentyfikowanie problemów i naruszeń związanych z nieadekwatną reakcją organów ścigania na sytuację, w której osoba z niepełnosprawnościami doświadczała aktów przemocy i dyskryminacji. Analiza skupia się na działaniach podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji oraz ich odpowiedzialności za przestrzeganie

przepisów prawa karnego w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko osobom niepełnosprawnym.

Opis sytuacji:

Osoba z niepełnosprawnościami (dalej określana jako ON) zwróciła się o wsparcie do organów ścigania, zgłaszając powtarzające się akty przemocy, dyskryminację oraz naruszenie miru domowego ze strony mieszkanki tego samego budynku. ON został wyśmiany i poniżany ze względu na swoją niepełnosprawność. Mimo wystosowania prośby o działania prewencyjne, odpowiedź policji była nierzetelna i wskazywała na brak podstaw do podjęcia działań ze strony organów ścigania. Dodatkowo, ON cierpi na zaawansowaną chorobę serca, a zaistniała sytuacja negatywnie wpływa na jego stan zdrowia.

Analiza i ocena:

1. Naruszenie ochrony osób niepełnosprawnych: Organom ścigania przysługuje obowiązek zwalczania przemocy oraz czynów zabronionych, w tym aktów dyskryminacji, wobec osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z ustawą karną, przestępstwa przeciwko niepełnosprawnym podlegają ściganiu z urzędu, a nie wymagają zawiadomienia ze strony pokrzywdzonego. Nierzetelne podejście organów ścigania w tej sprawie narusza prawo ON do równego traktowania i ochrony przed przemocą.

2. Wrażliwość osób niepełnosprawnych: Osoby z niepełnosprawnościami, zwłaszcza o nasiloną niepełnosprawność, są bardziej narażone na różne formy przemocy. Właściwe i troskliwe działania organów ścigania są kluczowe dla zapewnienia im bezpieczeństwa i poszanowania ich praw człowieka.

3. Odpowiedzialność organów ścigania: Brak działań ze strony Policji i nieprawidłowa informacja zwrotna stanowią poważne naruszenie ich obowiązków oraz zasad ochrony praw obywatelskich.

Propozycje zmian praktyki stosowania prawa:

1. Wzmożenie szkoleń i edukacji: Organizacja regularnych szkoleń dla funkcjonariuszy Policji w zakresie świadomości i wrażliwości na problemy osób z niepełnosprawnościami, jak również praw i obowiązków w zwalczaniu przemocy przeciwko nim.

2. Wprowadzenie procedur prewencyjnych: Ustanowienie konkretnych procedur, które funkcjonariusze Policji muszą podjąć w przypadku zgłoszenia przemocy wobec osób z niepełnosprawnościami, nawet jeśli przestępstwo jest uznane za ścigane z oskarżenia prywatnego.

3. Monitorowanie reakcji organów ścigania: Wprowadzenie systemu monitorowania działań organów ścigania wobec przypadków przemocy i dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w celu zapewnienia odpowiedniej reakcji i zapobiegania zaniedbaniom.

4. Zwiększenie informowania o prawach ofiar: Informowanie ofiar o ich prawach i możliwościach zgłoszenia przemocy powinno być aktywnie i jasno przekazywane przez

funkcjonariuszy Policji oraz innych pracowników instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

5. Przeciwdziałanie dyskryminacji: Wzmożenie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z niepełnosprawnościami, w tym realizacja programów edukacyjnych w społecznościach lokalnych, aby zwiększyć zrozumienie i tolerancję.

Wprowadzenie w życie zmian zidentyfikowanych w audycie przyniesie liczne korzyści zarówno dla osób z niepełnosprawnościami, które doświadczyły przemocy i dyskryminacji, jak i dla społeczeństwa jako całości. Oto główne korzyści wynikające z wprowadzenia zmian:

1. Ochrona praw osób z niepełnosprawnościami: Dzięki bardziej skutecznej reakcji organów ścigania na akty przemocy i dyskryminacji, osoby z niepełnosprawnościami będą lepiej chronione przed zagrożeniem ich bezpieczeństwa i naruszeniem praw człowieka.

2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa: Osoby z niepełnosprawnościami, które doświadczyły przemocy, będą miały większe zaufanie do systemu sprawiedliwości, co przyczyni się do poprawy ich ogólnego poczucia bezpieczeństwa.

3. Zmniejszenie ryzyka zdrowotnego: Skuteczniejsze przeciwdziałanie przemocy i dyskryminacji będzie miało korzystny wpływ na zdrowie i dobrostan osób z niepełnosprawnościami, które są bardziej wrażliwe na stresy i traumę.

4. Wzrost społecznej świadomości: Działania edukacyjne i szkoleniowe, skierowane do funkcjonariuszy Policji oraz społeczności lokalnych, zwiększą świadomość problemów osób z niepełnosprawnościami oraz zasad równości i niedyskryminacji.

5. Poprawa dostępu do sprawiedliwości: Skuteczniejsze ściganie przestępstw przeciwko osobom z niepełnosprawnościami oraz eliminowanie błędów i zaniedbań organów ścigania przyczynią się do większej dostępności i sprawiedliwości wobec pokrzywdzonych.

6. Zwiększenie odpowiedzialności funkcjonariuszy: Organizacja systemu monitorowania działań organów ścigania wobec przemocy i dyskryminacji przyczyni się do wzrostu odpowiedzialności funkcjonariuszy za zapewnienie skutecznej ochrony praw obywatelskich.

7. Poprawa wizerunku instytucji: Skuteczne działania organów ścigania w zakresie ochrony osób z niepełnosprawnościami przyczynią się do poprawy wizerunku instytucji, a tym samym zaufania społeczeństwa do systemu sprawiedliwości.

8. Zwiększenie skuteczności zwalczania przestępstw: Zwiększona wrażliwość funkcjonariuszy Policji na problemy osób z niepełnosprawnościami oraz ścisłe przestrzeganie przepisów prawa przyczynią się do lepszego zwalczania przestępstw i zapobiegania kolejnym incydentom.

Podsumowując, wprowadzenie zmian zidentyfikowanych w audycie przyczyni się do bardziej sprawiedliwego i zrównoważonego społeczeństwa, w którym osoby z niepełnosprawnościami będą lepiej chronione i szanowane, a organy ścigania będą lepiej wykonywać swoje obowiązki

w zakresie ochrony praw obywatelskich. To z kolei przyczyni się do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami i budowy bardziej równego i tolerancyjnego społeczeństwa.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.